

Leven uit de beloften

De Schotse theoloog Erskine vergelijkt de beloften in de Bijbel met een stel vishaken, waarmee je allerlei soorten vis kunt vangen. Voor iemand die meent voor God verloren te zijn, is daar deze haak: 'Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.' (Luk.19:10) Zo zijn er voor vele omstandigheden beloften te vinden.

Beloften in de Bijbel, zijn die wel voor mij? Het zou logisch zijn als we daar ontkennend op reageren, omdat we vanuit onszelf helemaal geen recht hebben op de beloften van de Heere. Wie ben ik, in mijzelf, om beloften van de allerhoogste God te ontvangen? We hebben, om zo maar te zeggen, door onze zonden geen recht op ook maar één belofte van God.

Het ontbreekt mij zelfs vaak aan de verwondering dát er een God is Die naar me omziet en me iets beloven wil én dat de vele beloften van God in Christus ja en in Hem amen zijn, tot verheerlijking van God (2 Kor.1:20). De beloften hebben we aan Hem te danken.

Dat wetende, kunnen we ons afvragen of de gemeente van Christus wellicht onder haar stand leeft. De Amerikaanse theoloog John Piper schreef dat velen de volheid van Gods zegen ontgaat, omdat ze niet met Gods specifieke beloften bezig zijn. God biedt ons namelijk meer dan algemene beloften aan.

Hoop

We hebben thuis een oud, beduimd, geel dagboekje liggen, geschreven door Spurgeon: *Het chequeboek van de bank des geloofs*. Spurgeon zegt dat een belofte van God vergeleken kan worden met een cheque. Beloften worden ons gegeven met een bepaalde bedoeling. Het is niet de bedoeling ze alleen door te lezen om er vervolgens niets mee te doen. Dat zou vreemd zijn. Nee, de belofte moet serieus behandeld worden, net zoals iemand een cheque behandelt.

Al vanaf onze doop heeft de Heere beloften van genade en heil aan ons leven verbonden

Tegenprestatie

Misschien werk je op zaterdag in de plaatselijke Jumbo als vakkenvuller of misschien bij de kassa of bij de groenteafdeling. Je helpt iemand die het maar niet lukt om de spruiten af te wegen. Op dat moment klinkt het: 'Deze week spruiten? U kunt uw portemonnee bijna sluiten, want u krijgt ze mee, voor het bedrag gedeeld door twee.' Wat gaat er dan door je hoofd als die dame of heer aan jou vraagt: 'Geldt die korting van vijftig procent ook voor mij?' 'Ja, natuurlijk! U hoort het toch?'

Zo is het ook met de beloften die de Heere in Zijn Woord laat 'omroepen'. Dat doet Hij op zondag vanaf de preekstoel, maar ook zeven dagen per week direct tot ons, als we de Bijbel lezen. En ook tijdens de catechese of bij de dagopening op school. Het zijn beloften die de Heere al vanaf je doop aan jouw leven heeft verbonden: beloften van genade en heil, beloften van eeuwig leven bij de Heere God.

Vraagt de Heere een tegenprestatie? Ja: vertrouwen in Hem, Die de beloften geeft, zodat je in een leven van geloof en bekering, iedere dag mag pleiten op deze woorden van God: het Evangelie dat de Heere Jezus Christus Zijn leven wilde geven om jou zalig te maken!

De ontvangende partij moet de belofte aanvaarden als zijn eigendom en al pleitend aan de HEERE voorleggen. Hij moet dit doen net zoals een bankcheque aan de bankmedewerker wordt gegeven, in de zekere verwachting dat gegeven wordt wat beloofd is. Beloften van God zijn waarheden waarmee we aan het werk mogen en moeten.

De betekenis van het woord belofte is 'mondelijke of schriftelijke toezegging'. Een toezegging geeft hoop, het is iets waar je op kunt bouwen. Het is een dure plicht om een toezegging na te komen (vgl. Deut.23:23).

Beloften hebben dus een verbinding met hoop. Als er geen beloften zijn, is er geen hoop. Augustinus zei zoiets als: 'De hoop is de verwachting van de dingen die wij in het geloof bezitten.' Wij mogen in het geloof beloften van de Heere vanuit Zijn Woord bezitten. Die beloften geven ons hoop voor de toekomst.

Een duidelijk voorbeeld zien we bij Paulus als hij schipbreuk lijdt (Hand.27). In de nacht klinkt de belofte dat alle 276 opvarenden zullen blijven leven. Deze belofte geeft Paulus en de andere opvarenden hoop, en zelfs de garantie voor de toekomst.

De God Die ons beloften geeft, is geen onbekende God, Die Zich niet laat zien of horen. De God Die ons beloften geeft, is de God Die we kunnen kennen door Zijn Naam: JHWH, de HEERE, de Ik ben Die Ik ben. Het gaat bij deze Naam om een beschikbare en een betrouwbare God. Dát is, in Christus, de God Die ons beloften aanreikt en deze zal vervullen. Wat een wonder van Zijn genade en goedheid!

Gods identiteit

Ik kan me geen Bijbel voorstellen zonder beloften van God, want God is een belovende God; dat is Zijn identiteit. Dat zit zelfs in Zijn naam: Ik zál er zijn.

Wie geestelijke rust wil, moet wel komen

Als we Gods beloften uit Zijn Woord zouden filteren, is de Bijbel geen Woord van God meer. God werkt juist door beloften te schenken; dat is Zijn manier van werken. Het geloof rust op de beloften. De Heilige Geest werkt in ons, juist door de beloften heen. De beloften hebben we vervolgens te aanvaarden. Dat is geen verzoek van de Heere, maar een opdracht van Christus Zelf: 'Bekeer u en geloof het Evangelie.' (Mark.1:15) Zelf kunnen we dat niet, maar de Heilige Geest wijst ons op dat heerlijk Evangelie – zelfs dat belooft de Heere (vgl. Joh.16:13). Zo groeit ons geloof.

Opdracht

Wat geeft de Heere aan beloften in het Oude Testament? Als je de Bijbel doorzoekt op het woord belofte, of daarvan afgeleide woorden (beloofd, beloven), vind je het woord slechts 28 keer in het Oude Testament (in de HSV), waarvan 15 keer in het boek van de Psalmen. Maar uiteraard zijn dat niet alle vindplaatsen van beloften. Bijbelverzen zoals 'Ik zal met u zijn', in Exodus 3:12, zijn ook bijbelteksten met een belofte. De eerste belofte die in het Oude Testament te lezen valt, de Moederbelofte, begint ook met 'Ik zal': 'Ik zal vijandschap teweegbrengen.' (Gen.3:15)

Als we in de HSV het woord belofte lezen, komen we op dezelfde plaats in de Hebreeuwse grondtaal overigens niet altijd letterlijk belofte tegen. Zo lezen we in 1 Kronieken 16:15: 'Denk aan Zijn verbond voor eeuwig, aan de belofte die Hij gedaan heeft.' Voor het woord belofte staan in het Hebreeuws twee woorden: *dabar siwwa*. Letterlijk: het woord dat Hij gebod. Als we vervolgens naar Psalm 119:11 gaan, dan lezen we: 'Ik heb Uw belofte (SV vertaalt belofte hier met rede; King James

Bijbel met *word, speech*) in mijn hart opgeborgen, opdat ik tegen U niet zondig.' Hier wordt voor het woord belofte een afgeleid woord van *imrâ* gebruikt. *Imrâ* betekent woord of gezegde. De beloften van de Heere staan hier op gelijke voet met Zijn woord. Een belofte is een woord voor u.

Er zijn dus meerdere uitleggingen mogelijk. Meestal wordt er echter een 'woord met opdracht' bedoeld. Een belofte is dus niet vrijblijvend. Dat valt ook op in de King Jamesvertaling (KJV). In de HSV staat in Psalm 105:8: 'Hij denkt aan Zijn verbond voor eeuwig, aan de belofte die Hij gedaan heeft.' In de KJV staat: '*He hath remembered his covenant for ever, the word which he commanded.*' Er zit dus veelal iets van een bevel of opdracht in een belofte (zie kader 'Verschillende soorten beloften').

Toegezegd

In het Nieuwe Testament staan heerlijke beloften voor de gemeente van Christus. Paulus zegt het ons voor: 'Wij nu, broeders, zijn kinderen van de belofte, net zoals Izak.' (Gal.4:28) In het Nieuwe Testament vind je 39 keer het woord belofte (HSV). Veruit de meeste schriftverzen laten in die teksten het Griekse woord *epaggelia* zien. Dit woord betekent: aankondiging, toezegging of belofte. In 1 Johannes 2:25 staat bijvoorbeeld de schitterende belofte: 'En dit is de belofte die Hij ons heeft beloofd: het eeuwige leven.' Het wordt ons toegezegd, dat eeuwige leven.

Het is een belofte die God alleen kan vervullen. Dat geldt overigens voor al de beloften die de Heere ons geeft. Alleen Hij is in staat om de beloften waar te maken. Dat tekent ons geloof: erop vertrouwen dat God Zijn beloften waarmaakt, en dat Hij ook daadwerkelijk kan doen wat Hij belooft (Rom.4:21).

Verschillende soorten beloften

In de Bijbel lezen we verschillende soorten beloften. Er zijn beloften met en zonder een bijbehorende opdracht. Als de HEERE aan Noach belooft dat 'niet meer alle vlees door het water van een vloed zal worden uitgeroeid', dan is dat een onvoorwaardelijke belofte (Gen.9:11). Hetzelfde geldt voor Abram als God belooft – terwijl Abram naar de sterren moet kijken – dat zijn nageslacht zo talrijk zal zijn als de sterren (Gen.15:5). En bij David als het gaat over 'uw troon zal voor eeuwig zeker zijn' (2 Sam.7:16).

Er zijn ook beloften met een voorwaarde. De Heere laat Mozes tot het volk Israël zeggen: 'Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn.' (Ex.19:5) De HEERE vraagt gehoorzaamheid daar bij de Sinaï.

En als de Heere Jezus in Mattheüs 11:28 zegt: 'Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven', dan hoor je daar ook een voorwaarde. Of beter gezegd: een opdracht. Als u geestelijke rust wilt hebben, moet u wél komen.

Ook de rijke verbondsbelofte die de Heere geeft bij de doop, heeft een opdracht in zich. Het doopformulier citeert Handelingen 22:16 als het gaat over de belofte van de afwassing van de zonden door Jezus Christus. Die belofte staat. Tegelijk zegt het formulier ook met Titus 2:12 dat we 'de goddeloosheid en de wereldse begeerten [hebben] te verloochenen en in deze tegenwoordige wereld bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig te leven'.

Omstandigheden

Met de Bijbel heb je de brief van God vol beloften in de hand. God wil ons met Zijn beloften tot geloof brengen en bemoedigen. Hij doet dat ook als we Zijn woorden lezen en zingen. Hoe vaak hebben we niet gezongen: 'Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer'? Over beloften gesproken.

De Schotse theoloog Erskine vergelijkt de beloften die de Heere in de Bijbel geeft, met een stel vishaken, om daarmee allerlei soorten vissen te vangen. Er zijn voor veel omstandigheden beloften van God in de Bijbel te vinden.

Als je gevraagd wordt te getuigen van Jezus Christus:
Mattheus 10:19.

Als je twijfelt over de aanwezigheid van geloofsvrucht:
Johannes 15:5,16.

Als je ondanks je geloof in Christus bang bent voor het oordeel:
Johannes 5:24.

Als er grote zorgen zijn: Psalm 55:23 en 1 Petrus 5:7.

Als je twijfelt of Gods Geest wel in je woont:
Johannes 7:38,39 en Efeze 1:13.

Als je Gods weg zoekt in het leven: Psalm 86:11 en Psalm 143:10.

**Beloften in
de Bijbel
zijn net
vishaken**

Als je de schat van beloften niet opent, heb je er niets aan

Toe-eigenen

Wat God belooft, dat doet Hij! (zie Num.23:19; Hebr.10:23) De Heere spreekt tot ons door Zijn Geest en Woord en geeft ons door de Bijbel Zijn beloften in onze handen. Geloven we dat? Dit is cruciaal als het gaat om het in geloof omarmen van de beloften van God. Het Woord van God stelt niet teleur. De Heere wil dat wij Zijn woorden tot ons nemen. En dan niet alleen als een historisch verslag van wat er allemaal gebeurd is, maar vooral als het levende Woord, inclusief de beloften. Als je hier goed over nadenkt, duizelt het je van Gods goedheid, van Zijn genade en trouw. Hij vervult Zijn beloften aan zondaren. Hij vraagt geloof, maar geeft het ook. Door de onverdiende trouw van de Heere mogen we de beloften van Hem toe-eigenen.

De vraag is: Hoe gaan wij om met de beloften die Hij ons aanreikt? Je kunt die schat onaangeroerd laten liggen, dan heb je er niets aan. De Bijbel moet wel open en er moet geboden worden om verlichting door Gods Geest. Dan mag je in kinderlijk vertrouwen putten uit die bron van beloften. Wat is het daarom belangrijk dat we bijbelkennis hebben. John Piper heeft een kostbare voorraad beloften in zijn geheugen opgeslagen. Daaruit mag hij, geleid door Gods Geest, op het juiste moment putten. Zo zegt hij ergens dat Filippienzen 4:19 altijd klaarligt om er vertrouwen uit te putten.

Geloofszekerheid

Laten wij ook in onze specifieke levensomstandigheden zoeken naar een door God gegeven belofte. Dit doen we door de Bijbel te bestuderen, erin te graven en erin te onderstrepen. Of we kunnen achter in onze Bijbel op een leeg achterblad beloften noteren. Dit lijstje met beloften die me hebben aangeproken, bemoedigd of vertroost, zal door de jaren heen groeien.

En wat doe je met die teksten? Erop pleiten! In gebed gaan. Als het Woord tot je komt, komen ook de beloften daarin tot je. Dat is werk van Gods Geest. Zijn werkplaats hangt vol met Zijn beloften, het is Zijn gereedschap. Omhels de beloften. Leg je handen op je opengeslagen Bijbel waar de belofte die je raakt, schittert te midden van de andere verzen – en gebruik deze woorden in het gebed.

Mogelijk is er na het lezen van dit alles nog een vraag overgebleven, een vraag die je erg bezighoudt. 'Ik heb echt nog geen geloofszekerheid en daar lijd ik aan. Gelden die beloften in de Bijbel dan wel voor mij?' Ik zou dan een wedervraag willen stellen: Ben je gedoopt? Lees dan het schitterende doopformulier nog maar eens. Want echt, de beloften zijn ook voor jou. De beloften zijn op jouw naam gezet. Daar draag je als gedoopte het teken van en je mag er vrijmoedig op pleiten. En als je niet gedoopt bent? Pleit dan op deze rijke tekst (Joh.3:16): 'Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.'

Gespreksvragen:

1. Zoek de volgende tekstverzen op, lees ze nauwkeuring door en vraag uzelf biddend af wat deze teksten u te zeggen hebben: 1 Johannes 2:5; Romeinen 5:1; 1 Petrus 5:7 en Johannes 13:1.
2. We lazen dat in het Oude Testament het woord belofte in de grondtaal nogal eens de betekenis heeft van een 'woord met een opdracht'. Kunt u duidelijk maken waarom de belofte, door de Heere bij de doop gedaan, voor ons ook een 'woord met een opdracht' is? Maak die opdracht eens concreet.
3. In hoeverre doet de context van een beloftewoord er voor u toe? Kan de Heere met een losse tekst u bemoedigen? Moet de context altijd meespreken?

Verder lezen:

- dr. G. van den Brink, drs. M. van Campen & dr. ir. J. van der Graaf (red.), *Geground geloof. Kernpunten uit de geloofsleer*. Zoetermeer, 1996
- John Piper, *Prediking als aanbidding*. Doorn, 2019
- Jan Hoek, *Hoop op God. Eschatologische verwachting*. Zoetermeer, 2004

Auteur van deze brochure is ds. A.P. Pors, predikant van de hervormde gemeente te Nieuw-Beijerland.

Uitgave van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk
Bijlage bij *De Waarheidsvriend*, 1 februari 2024

Kleine Fluitersweg 253
7316 MX Apeldoorn
tel. 055-5766660
www.dewaarheidsvriend.nl
www.gereformeerdebond.nl